

ODREĐIVANJE PREMIJA ZA KRAVLJE MLIJEKO IZ REPUBLIČKIH SREDSTAVA

Narodne Novine br. 22/66. donijele su Zakon o određivanju premije za kravljje mlijeko u god. 1966.

Prema spomenutom Zakonu radnim organizacijama koje se bave prometom i preradom mlijeka i drugim organizacijama i ustanovama, kao i radnim organizacijama koje proizvode kravljje mlijeko, a prerađuju ga u svojim pogonima odnosno prodaju preko svojih pogona ili prodavaonica neposrednim potrošačima pripada od 1. januara do 31. decembra 1966. premija od 0,05 N dinara po 1 litri kravljeg mlijeka za sve količine prodanog odnosno prerađenog kravljeg mlijeka za koje se isplaćuje premija prema Zakonu o određivanju premija za kravljje mlijeko u god. 1966. (Sl. list SFRJ br. 2/66.) iz sredstava federacije.

Premije iz sredstava Republike po tom Zakonu isplaćuje se pod uvjetom da je organizacija tj. korisnik premije ostvarila premiju od 0,05 Nd po 1 litri kravljeg mlijeka koja se osigurava u općini na čijem području je odnosna organizacija.

DOKUMENTACIJA UZ ZAHTJEV ZA PREMIJU ZA MLIJEKO U 1966.

Glavna centrala SDK (br. 155/87, K. br. 366 1966.) dala je slijedeće objašnjenje u vezi sa zahtjevom za ostvarivanje premija za kravljje mlijeko.

Uz zahtjeve za premiju za kravljje mlijeko prodato u 1966. ne treba zahtijevati da se u fakturi naznačuje postotak mliječne masti jednodnevne mužnje. To se zahtjeva za prodaju kravljeg mlijeka izvršenu 1965.

Postotak mliječne masti koji se u 1966. unosi u fakturu jest utvrđeni postotak mliječne masti za cijelu količinu mlijeka po odnosnoj fakturi.

Iz domaće i strane štampe

Subvencija za mlijeko ne daje se samo u Švicarskoj, No 38/66 — Nakon rata većina zapadnoevropskih zemalja daje poljoprivrednim proizvođačima direktno ili indirektno finansijsku pomoć da bi povećali njihove dohotke. U Austriji i Zapadnoj Njemačkoj isplaćuje se iz državne blagajne izravno proizvođačima stanoviti iznos za dobavljeno mlijeko. Slično se subvencionira proizvođače u Holandiji, Danskoj, Švedskoj, Norveškoj, Finskoj i Irskoj. U Zapadnoj Njemačkoj i Irskoj se k tome isplaćuje i posebni dodatak za mlijeko određene kvalitete. U Belgiji i Luxembourgju daje se

mljekarama pripomoć za proizvodnju određenih proizvoda slično kao i u Švicarskoj, gdje se potrošačke cijene raznih proizvoda ne formiraju na bazi temeljne cijene. U svim ovim slučajevima ne može se u potpunosti ustanoviti da li se ovim mjerama poboljšava prihod od poljoprivrede ili se time smanjuje potrošnja mlijeka i mlječnih proizvoda na seljačkim gospodarstvima. U Velikoj Britaniji se već odavno ne isplaćuju spomena vrijedne svote proizvođačima, ali je engleska vlada snizila cijenu za otprilike 1/4 konzumnog mlijeka koje dolazi u promet. U EZT (izuzev Italije) dr-

žavna blagajna snosi najveći dio troškova za skladištenje sezonskih i strukturalnih viškova proizvoda. Najviše se troši za skladištenje maslaca. Izuzev Italije države EZT izvoze uz niže cijene mlječne proizvode osobito kod prodaje van privredne zajednice. Izvozne subvencije daju osim toga u znatnoj mjeri Švicarska, Austrija, Irska, Švedska, Norveška i Finska. U Dansku se daju subvencije za izvoz mlječnih proizvoda od god. 1959. U unutrašnjem prometu smanjen je nivo prodajnih cijena za mlijeko i mlječne proizvode prema cijenama na vanjskom tržištu. U Zapadnoj Evropi: Italija, Španija, Portugal i Grčka ne daju subvencije za mlijeko, a ipak povremeno ove zemlje štite domaću proizvodnju od utjecaja vanjskog tržišta.

Među najznačajnijim zemljama je SAD koja daje subvencije za izvoz i kod skladištenja viškova i u stanovitoj mjeri kod kupnje u samoj zemlji (mlijeko za škole, za siromašne itd.). Kanada daje izravno proizvođačima pomoć i subvencionira izvoz. Izvoz subvencionira i Australija. U Novoj Zelandiji se proizvođači mlijeka zadovoljavaju utrkom kod prodaje svojih proizvoda prema svjetskim cijenama. Novozelandska vlada snizuje subvencijom čak na unutrašnjem tržištu još i cijene nekih proizvoda ispod nivoa cijena na svjetskom tržištu.

U Zapadnoj Evropi Zapadna Njemačka i Francuska daju velike iznose za subvencioniranje cijena mlijeku. Francuski agrarni fond »Forma« je u prvom polugodištu 1966. dao 653,5 milijuna franaka za financiranje skladištenja i izvoz. U Zapadnoj Njemačkoj u okviru tzv. »Zelenog plana« stoji na raspolaganju 700 milijuna DM što mljekare isplaćuju proizvođačima direktno s otkupnom cijenom mlijeka. Osim toga pojedine pokrajine Zapadne Njemačke daju posebne pomoći. S obzirom na intervenciju na tržištu maslaca i kod odobrenja izvoza predviđeno je u proračunu za 1966. 1,1—1,2 milijardi DM. To je gotovo 7 DM po 100 kg mlijeka koje dolazi u promet. Zemlje EZT u god. 1965. dale su direktne ili indirektno subvencije od nekih 2 i po milijardi franaka, tj. oko 5,5 franaka za 100 kg dopremljenog mlijeka mljekarama, odnosno 13% od prosječne proizvođačke cijene mlijeka. Na-

suprot tome iz saveznog računa za mlijeko određeno je 5,5 franaka, odnosno 10% za 100 kg mlijeka u prometu. Prosjek subvencije na temeljnu cijenu veći je nego u zemljama EZT u Austriji, Norveškoj, Švedskoj i Finskoj. Čak u Danskoj, gdje se još do kraja pedesetih godina izlazilo bez subvencije za mlijeko, 1965/1966. otprilike 6% od proizvođačke cijene subvencionira se iz državne blagajne.

U najviše zapadnoevropskih zemalja porasle su zadnjih godina subvencije za mljekarstvo. Iznimku čini Velika Britanija gdje od početka šezdesetih godina isplaćuje samo još neznatnu razliku u cijeni. Zemlje EZT i Švedska namjeravaju smanjiti subvencije za mlijeko. Ipak zemlje EZT još u dogledno vrijeme neće moći a da ne subvencioniraju barem izvoz.

(Milchzeitung 1966.)

Aseptična proizvodnja sira u Engleskoj — Institut za istraživanje mlijeka u Shinfieldu je proizveo na aseptičan način sir od 1 litre mlijeka bez mikroorganizama. Mlijeko je dobiveno direktno iz vimena putem cijevi. Za kontrolu proizveden je sir od mlijeka dobivenog od iste krave uobičajenom mužnjom u otvorenoj muzilici.

Nakon zrenja od 5 mjeseci sir dobiven od aseptičnog mlijeka bio je bez mirisa svojstvenog siru, već je imao neke druge slabe mirise. Kontrolni pak sir je ipak svojstven miris po cheddaru.

Prvi put je proizveden sir iz sirovog mlijeka upotrebom čiste kulture. Pokazalo se da encimi mlijeka zajedno s onima iz čiste kulture nijesu dovoljni za proizvodnju sira sa svojstvenim mirisom. To dovodi na pomisao da slab miris sira dobivenog iz pasteriziranog mlijeka nije samo posljedica uništenja encima mlijeka.

Propaganda za potrošnju mlijeka u Saveznoj Republici Njemačkoj — Udruženje za povećanje potrošnje mlijeka (Verein zur Förderung des Milchverbrauchs) raspolaže s godišnjim fondom od cca 10 milijuna DM. Jedan dio sredstava za taj fond prikuplja se doprinosom od 0,075 DM na 100 kg mlijeka koje je namijenjeno izravno potrošnji, a ostatak osiguravaju pojedine pokrajine i to putem poduzeća koja su specijalizirana za konzumno mlijeko.